

имаме, което расте ли, расте: то сж разносикът на нашата държава.

Покойният Лавле казваше за думата бюджетъ, че тя е английска, ча иде отъ старофренската *budgete*, която значила малък джебъ. „Малкият джебъ, прибавяше Лавле, е станалъ огроменъ; той расте всѣка година и обикновено бива пробитъ“.

Ако има бюджетъ растовитъ и пробитъ, той е нашиятъ. Най-малкъ изъ помежду бюджетитъ на балканскитъ държави въ първата година подиръ нашето съединение — прѣзъ 1886 — той днесъ е оставилъ много надирѣ срѣбския, надварилъ е грѣцкия и бързо крачи да стигне ромжския. Въ 1886 нашитъ редовни държавни разноси сж се възкачили на 36,503,261 лева. Разходниятъ ни бюджетъ за 1894 се възкачва на 102,270,982 лева и кой знае, дали съ свѣрхсмѣтнитъ кредити той нѣма да надмине и 110 милиона. Тая цифра е била почти стигната отъ нашия бюджетъ — редовенъ и свѣрхсмѣтенъ — за 1892, послѣдната година, упражнението на която е вече сключено. Стомилионниятъ бюджетъ не е, слѣдователно, новостъ за България и ние смѣло можемъ каза, че ако бюджетитъ и на други държави растатъ, то нѣма примѣръ въ историята, щото единъ разходенъ бюджетъ въ мирно врѣме да е порастналъ въ такива размѣри вжтрѣ въ седемъ години. Послѣдната четвъртъ отъ деветндесетия вѣкъ ще остане забѣлѣжителна въ историята по колосалнитъ въоружения, по исполинскитъ обществени сгради, по развитието на държавния социализъмъ — три причини, които най-много товарятъ държавнитъ бюджети. Но прѣзъ цѣлата тая послѣдна четвъртъ отъ нашето столѣтие бюджетитъ на най-богатитъ европейски държави не сж се увеличили съразмѣрно тѣй много, каквото нашиятъ въ тоя краткъ периодъ отъ седемъ години. Да вземемъ, на примѣръ, бюджетитъ на Франция и Англия, благосъстоянието на които най-много се е развило отъ двадесетина години насамъ. Ето какви сж били, въ кржгли цифри, тѣхнитъ бюджети отъ 1872 до 1892:

Франция (въ милиона франка) Англия (въ милиона лири)

1872	2655	72
1875	2945	76
1879	3115	81
1886	3178	88
1892	3400	90